

**ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ &
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

Αθήνα, 10 Ιουνίου 2016

Αριθμ. Γνωμοδότησης: 160/2016

Ατομική

Αριθμ. Ερωτήματος: Το με αρ. πρωτ. 25686/9227/30-05-2016 Γραφείου Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Ερώτημα: Αν τα χρέη που ρυθμίστηκαν με έκδοση κοινών υπουργικών αποφάσεων σύμφωνα με το άρθρο 79 παρ. 2 του ν. 4316/2014, που αφορούν όμως τις ασφαλιστικές οφειλές των δημοτικών επιχειρήσεων που λύθηκαν μέχρι 31.12.2010 και έχουν αναληφθεί σήμερα από τους Ο.Τ.Α., ορθώς έχουν υπαχθεί στη ρύθμιση του άρθρου 79 παρ. 2 του ν.4316/2014 και σε καταφατική περίπτωση αν είναι νομικώς δυνατό: α) να διαγραφούν ως χρέη επ' ονόματι των δημοτικών επιχειρήσεων αλλά και των κατά νόμο συνυπεύθυνων που μετείχαν στη διοίκηση φυσικών προσώπων, β) να χορηγείται επ' ονόματι των τελευταίων πιστοποιητικό ασφαλιστικής ενημερότητας γ) να παύει η ποινική δίωξη των προσώπων αυτών για το αδίκημα του α.ν. 86/1967.

Γνωμοδοτών: Ο Νομικός Σύμβουλος Σπυρίδων Α. Παπαγιαννόπουλος.

Επί των ανωτέρω ερωτημάτων έχω την εξής γνώμη:

1. Στο **άρθρο 10 παρ. 1 και 9 του ν. 4071/2012 (Α'85)** όπως αυτό ισχύει μετά τη συμπλήρωσή του από το **άρθρο 77 ν.4170/2013**, ορίζονται τα εξής:

« Άρθρο 10

Ρυθμίσεις για τις Επιχειρήσεις των ΟΤΑ

1. Οι οφειλές προς το ελληνικό δημόσιο και το ΙΚΑ των αμιγών δημοτικών επιχειρήσεων, του π.δ. 410/1995 ή των κοινωφελών επιχειρήσεων, των αστικών μη κερδοσκοπικών επιχειρήσεων των ΟΤΑ, καθώς και των επιχειρήσεων των τέως νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων που περιήλθαν στις περιφέρειες, οι οποίες λύθηκαν και τελούν υπό το καθεστώς εκκαθάρισης, βεβαιωμένες ταμειακά ή μη έως και τις 31.12.2010 **απαλλάσσονται από πρόσθετους φόρους, πρόστιμα, προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής και κάθε μορφής επιβαρύνσεις και η εξόφληση τους γίνεται υποχρεωτικά από τους ΟΤΑ που τις έχουν συστήσει**. Από τους ίδιους ως άνω ΟΤΑ γίνεται και η εξόφληση οφειλών προς εργαζόμενους. Στις ανωτέρω οφειλές περιλαμβάνονται και όσες προκύπτουν έπειτα από έλεγχο των αρμόδιων ελεγκτικών οργάνων».

«Ειδικότερα:

α. Οφειλές που βεβαιώθηκαν ταμειακά στις Δ.Ο.Υ. σε βάρος των αναφερόμενων στην παρούσα παράγραφο επιχειρήσεων:

(αα) διαγράφονται με πράξεις της βεβαιούσας εν ευρεία εννοία αρχής και

(αβ) βεβαιώνονται σε βάρος του οικείου Ο.Τ.Α. μόνο για τα ποσά των κύριων οφειλών που ορίζονται στα προηγούμενα εδάφια της παρούσας παραγράφου, με βάση χρηματικό κατάλογο που συντάσσεται σε βάρος του, **για το ποσό της κύριας οφειλής**, όπως αυτό προκύπτει από εκδοθείσες πράξεις επιβολής προστίμων ή αποφάσεων καταλογισμού ή φύλλα ελέγχου ή πράξεις προσδιορισμού φόρου προστιθέμενης αξίας, καθώς και από το φόρο εισοδήματος ή παρακρατούμενους φόρους, έστω και αν τα ανωτέρω έχουν καταστεί απρόσβλητα λόγω απόρριψης τελεσίδικα των προσφυγών που ασκήθηκαν εναντίον τους ή άπρακτης παρόδου της προθεσμίας της προσφυγής.

Τυχόν καταβληθέντα ποσά από τις επιχειρήσεις της παρούσας παραγράφου ή από τα συνυπεύθυνα με αυτές πρόσωπα που αφορούν τις βεβαιωμένες οφειλές τους, δεν αναζητούνται και αποσβένουν κατά προτεραιότητα αντίστοιχο μέρος των επιβληθέντων πρόσθετων φόρων και προστίμων, και συνυπολογίζονται κατά τη διαγραφή και επαναβεβαίωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στις υποπεριπτώσεις αα' και αβ' της παρούσας παραγράφου.

β. Οφειλές για τις οποίες κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης έχουν εκδοθεί καταλογιστικές πράξεις σε βάρος των αναφερόμενων στην παρούσα παράγραφο επιχειρήσεων και δεν έχουν βεβαιωθεί ταμειακά βεβαιώνονται σε βάρος του οικείου Ο.Τ.Α. **μόνο για τα ποσά των κύριων οφειλών**, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υποπερίπτωση αβ' με βάση χρηματικό κατάλογο που συντάσσεται σε βάρος του.

Για οφειλές που δεν έχουν κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης βεβαιωθεί εν ευρεία εννοία σε βάρος των αναφερόμενων στην παρούσα παράγραφο επιχειρήσεων και οι οποίες προκύπτουν από έλεγχο που έχει ήδη διαταχθεί και δεν έχει ολοκληρωθεί:

(γα) ολοκληρώνεται ο έλεγχος και συντάσσεται σχετικό πόρισμα, προκειμένου να εκδοθούν οι οικείες καταλογιστικές πράξεις,

(γβ) βεβαιώνονται σε βάρος του οικείου Ο.Τ.Α. **μόνο τα ποσά των κύριων οφειλών**, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υποπερίπτωση αβ' με βάση χρηματικό κατάλογο που συντάσσεται σε βάρος του, για το ποσό της κύριας οφειλής, όπως αυτό προκύπτει από το πόρισμα του ελέγχου.

δ. Για οφειλές που δεν έχουν κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης βεβαιωθεί εν ευρεία εννοία σε βάρος των αναφερόμενων στην παρούσα παράγραφο επιχειρήσεων και για τις οποίες δεν έχει διαταχθεί μέχρι την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης έλεγχος:

(δα) διενεργείται κατά προτεραιότητα τακτικός έλεγχος από το αρμόδιο κατά περίπτωση ελεγκτικό όργανο σε όλα τα φορολογικά αντικείμενα και

(δβ) βεβαιώνονται σε βάρος του οικείου Ο.Τ.Α. **μόνο τα ποσά των κύριων οφειλών** σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υποπερίπτωση αβ' με βάση

χρηματικό κατάλογο που συντάσσεται σε βάρος του, για το ποσό της κύριας οφειλής, όπως αυτό προκύπτει από το πόρισμα του ελέγχου.

ε. Με τη δικαστική αμφισβήτηση των οφειλών των Ο.Τ.Α. που έχουν βεβαιωθεί κατά τα οριζόμενα στις προηγούμενες περιπτώσεις της παρούσας παραγράφου, δεν εφαρμόζονται οι απαλλαγές που ορίζονται στις περιπτώσεις α' έως και δ' της παρούσας παραγράφου και οι Ο.Τ.Α. επιβαρύνονται και με τους πρόσθετους φόρους, πρόστιμα και λοιπές επιβαρύνσεις και προσαυξήσεις, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

στ. Η εξόφληση από τους οικείους Ο.Τ.Α. των οφειλών, όπως αυτές θα βεβαιωθούν κατ' εφαρμογή των περιπτώσεων α' έως και δ' της παρούσας παραγράφου, συντελείται με τους ακόλουθους τρόπους:

(i) δια συμψηφισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 2 της από 31.12.2011 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α'268) που κυρώθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4047/2012 (Α'31) και τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου πρώτου της από 30.4.2012 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου που κυρώθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4079/2012 (Α' 180), κατά παρέκκλιση του χρόνου βεβαίωσης των οφειλών των Ο.Τ.Α. που προβλέπεται σε αυτόν,

(ii) από ίδιους πόρους, επιτρεπόμενης και της σύναψης δανείου κατ' ανάλογη εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4038/2012 (Α'14).

ζ. Εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, δίκες λόγω άσκησης ενδίκων βοηθημάτων από τις επιχειρήσεις της παρούσας παραγράφου κατά είτε των πράξεων καταλογισμού είτε των πράξεων ταμειακής βεβαιώσεως, καταργούνται¹. Εκκρεμείς υποθέσεις ενώπιον αρμόδιων οργάνων για τη διοικητική επίλυση των διαφορών απορρίπτονται για τυπικούς λόγους.²

¹ Περί της κατάργησης των δικών οράτε και ΔΕφΠειρ 1427/2014 σκέψη 7, ΝΟΜΟΣ 634306.

² Τα πιο πάνω στοιχεία α έως ζ προστέθηκαν με το άρθρο 77 παρ.1 Ν.4170/2013 (Α'163). Σημειώνεται ότι αν και ο νόμος αυτός ψηφίστηκε ένα χρόνο μετά την αρχική ρύθμιση της παραγράφου 1 επαναλαμβάνει στερεοτύπως ότι οι ρυθμίσεις του αφορούν πάντα την κύρια οφειλή. Προσαυξήσεις οφείλονται μόνο επί δικαστικής αμφισβήτησης.

2...3...9. Τα πρόσωπα που ορίζονται εκκαθαριστές των δημοτικών επιχειρήσεων ή και επιχειρήσεων των τέως νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων που περιήλθαν στις περιφέρειες δεν διώκονται ποινικώς, δεν υπόκεινται σε προσωπική κράτηση, ούτε υπέχουν οποιαδήποτε αστική ή άλλη ατομική ευθύνη για χρέη των φορέων αυτών προς το Δημόσιο ή τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, ανεξαρτήτως του χρόνου βεβαίωσής τους³...».

2. Στη συνέχεια με το **άρθρο 79 παρ. 1 και 2 του ν. 4316/2014** (Α' 270) ορίστηκαν τα εξής:

«1. **Οι βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες οφειλές** των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων, έως την 30ή Νοεμβρίου 2014, προς το Ελληνικό Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία, εφόσον καταβληθούν εφάπαξ εντός εξαμήνου από τη δημοσίευση του παρόντος, απαλλάσσονται από πρόσθετους φόρους, τόκους, πρόστιμα εκπρόθεσμης καταβολής, καθώς και κάθε μορφής προσαυξήσεις και επιβαρύνσεις, συμπεριλαμβανομένων αυτών που προέκυψαν ή προκύπτουν από κάθε είδους φορολογικές παραβάσεις του πρώην Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και νυν Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών και από παραβάσεις των διατάξεων περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας. Στις οφειλές συμπεριλαμβάνονται και όσες έχουν υπαχθεί σε ρυθμίσεις ή διευκολύνσεις τμηματικής καταβολής που είναι εν ισχύ, μετά των προβλεπόμενων ως άνω απαλλαγών, επί του εναπομείναντος ποσού.

2.α) Με αποφάσεις των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, **βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες οφειλές δήμων** και περιφερειών στο Ελληνικό Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία, δύναται να συμψηφίζονται με ποσά που αναλογούν σε ποσοστό τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%) επί των εσόδων τους από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΑΠ) που προορίζονται για κάλυψη των λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών τους για τους δήμους και επί των εσόδων τους από τους ΚΑΠ που προορίζονται για κάλυψη αντίστοιχων δαπανών των περιφερειών. Οι κοινές υπουργικές αποφάσεις εκδίδονται με μέριμνα της

³ Η ρύθμιση για την απαλλαγή των εκκαθαριστών των δημοτικών επιχειρήσεων από τα χρέη προς τα ασφαλιστικά ταμεία, ταυτοποιεί το γεγονός της συνολικής ρύθμισης τόσο για το Δημόσιο όσο και για τους ασφαλιστικούς φορείς.

Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εσωτερικών, κατόπιν αίτησης του δήμου ή της περιφέρειας και σχετικής απόφασης του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του και συγκέντρωσης στοιχείων βεβαιωτικών, ως προς το ύψος και το είδος των οφειλών, από τους δικαιούχους φορείς. Με την ίδια απόφαση του συμβουλίου, καθορίζεται το ύψος του επιπλέον του πέντε τοις εκατό (5%) ποσοστού επί των εσόδων των ΚΑΠ που ο δήμος ή η περιφέρεια επιθυμεί να παρακρατείται προς απόδοση στους ως άνω φορείς.

β) Οι οφειλές, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και όσες έχουν υπαχθεί σε ρυθμίσεις ή διευκολύνσεις τμηματικής καταβολής που είναι εν ισχύ, επί του εναπομείναντος ποσού, καθώς και όσες τελούν σε αναστολή, απαλλάσσονται κατά ποσοστό από τους πρόσθετους φόρους, τόκους, πρόστιμα εκπρόθεσμης καταβολής, καθώς και κάθε μορφής προσαυξήσεις και επιβαρύνσεις, συμπεριλαμβανομένων αυτών που προέκυψαν ή προκύπτουν από κάθε είδους φορολογικές παραβάσεις του πρώην Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και νυν Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών και από παραβάσεις των διατάξεων περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, ως ακολούθως:

i) Εάν ο συμψηφισμός ολοκληρώνεται εντός ενός έτους, από τη δημοσίευση της κοινής υπουργικής απόφασης, με απαλλαγή κατά ποσοστό ενενήντα τοις εκατό (90%).

ii) Εάν ο συμψηφισμός ολοκληρώνεται εντός δύο ετών, από τη δημοσίευση της κοινής υπουργικής απόφασης, με απαλλαγή κατά ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%).

iii) Εάν ο συμψηφισμός ολοκληρώνεται εντός τριών ετών, από τη δημοσίευση της κοινής υπουργικής απόφασης, με απαλλαγή κατά ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%).

iv) Εάν ο συμψηφισμός ολοκληρώνεται εντός τεσσάρων ετών, από τη δημοσίευση της κοινής υπουργικής απόφασης, με απαλλαγή κατά ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%).

v) Εάν ο συμψηφισμός ολοκληρώνεται εντός πέντε ετών, από τη δημοσίευση της κοινής υπουργικής απόφασης, με απαλλαγή κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%).

vi) Εάν ο συμψηφισμός ολοκληρώνεται εντός έξι ετών, από τη δημοσίευση της κοινής υπουργικής απόφασης, με απαλλαγή κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%).

vii) Εάν ο συμψηφισμός ολοκληρώνεται μετά την πάροδο της εξαετίας δεν υπάρχουν απαλλαγές.

Στην περίπτωση που δήμος ή περιφέρεια επιλέξει, σε οποιοδήποτε στάδιο της ρύθμισης, να εκχωρήσει προς παρακράτηση και συμψηφισμό τέτοιο ποσοστό επί των εσόδων των ΚΑΠ του, ώστε με το ποσό που προκύπτει να εξοφληθεί εφάπαξ με τη νέα κοινή υπουργική απόφαση το υπόλοιπο ποσό της κύριας οφειλής, τυγχάνει όλων των απαλλαγών επί του εναπομείναντος αυτού ποσού.

γ) Στους δήμους και τις περιφέρειες που υπάγονται στο συμψηφισμό, παρέχονται για τα ποσά που ρυθμίζονται τα ακόλουθα ευεργετήματα:

i) χορηγείται αποδεικτικό φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας,

ii) αναβάλλεται η εκτέλεση της ποινής που επιβλήθηκε κατά τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 1882/1990 (Α' 43) ή, εφόσον άρχισε η εκτέλεσή της, διακόπτεται. Αναστέλλεται η παραγραφή του αδικήματος κατά το χρονικό διάστημα της αναστολής της ποινικής δίωξης, κατά παρέκκλιση των χρονικών περιορισμών του άρθρου 113 του ΠΚ,

iii) αναστέλλεται η λήψη αναγκαστικών μέτρων και η συνέχιση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης. Οι ήδη επιβληθείσες κατασχέσεις στα χέρια τρίτων αίρονται μετά από αίτηση του δήμου ή της περιφέρειας,

iv) δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 2523/1997 (Α' 179) και του άρθρου 20 του ν. 2648/1998 (Α' 238) πλην της παραγράφου 2.

δ) Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, μπορεί να καθορίζονται επιπλέον στοιχεία ως προς τη διαδικασία του συμψηφισμού των οφειλών, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, των ασφαλιστικών ταμείων και των δήμων και περιφερειών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.»

3. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι ΟΤΑ, με σειρά διαδοχικών διατάξεων, ανέλαβαν όλα τα χρέη των δημοτικών επιχειρήσεων που τους ανήκαν – και συνακόλουθα δημιουργήθηκαν δύο κατηγορίες χρεών ως εξής:

4. Κατά την πρώτη κατηγορία: Δυνάμει των προαναφερομένων διατάξεων των νόμων 4071/2012 και 4170/2013 οι ΟΤΑ ανέλαβαν υποχρεωτικά τα χρέη δημοτικών εταιριών τους οι οποίες λύθηκαν ή τέθηκαν υπό εκκαθάριση μέχρι 31.12.2010, μεταξύ δε των χρεών αυτών ήταν και οι οφειλές των επιχειρήσεων αυτών προς τα ασφαλιστικά ταμεία. Για τις οφειλές αυτές δημιουργήθηκε δυνάμει του άρθρου 10 του ν. 4071/2012 ένα ειδικό ευνοϊκό καθεστώς σύμφωνα με το οποίο, η ανάληψη αυτών των χρεών από τους ΟΤΑ, **αποτελούσα στερητική αναδοχή χρέους εκ του νόμου,⁴ αφορούσε μόνο τη κύρια οφειλή** (είτε αυτή είχε βεβαιωθεί ταμειακά είτε όχι⁵) **μέχρι την 31.12.2010.** Στη συνέχεια ο νόμος επέτασσε την διαγραφή της βεβαιώσεως της συνολικής οφειλής στο όνομα της δημοτικής επιχείρησης και αντιστοίχως την βεβαίωση της κυρίας μόνο οφειλής με υπόχρεο τον αντίστοιχο ΟΤΑ. Εξάλλου, με την **υπ' αρ. 49/2014 γνωμοδότηση του Α' Τμήματος του Ν.Σ.Κ.** κρίθηκε ότι η διαγραφή των οφειλών στο όνομα των δημοτικών επιχειρήσεων συνεπάγεται **και την απαλλαγή των διοικούντων τις δημοτικές επιχειρήσεις από την προσωπική και αλληλέγγυα ευθύνη τους και τούτο διότι αφού δεν υφίσταται οφειλή στο όνομα του αρχικού υπόχρεου δεν μπορεί να υπάρχει στο όνομα του αλληλεγγύως υπόχρεου.** Η διαγραφή των οφειλών που βεβαιώθηκαν

⁴ Οράτε ad hoc ΝΣΚ 7/2016 (Β' Τμήμα) σκέψη 12.

⁵ Ο έλεγχος των αρμοδίων οργάνων συνεχίζεται κανονικά και μετά την 31.12.2010, κατά ρητή επιταγή του νόμου, χωρίς όμως την επιβολή πρόσθετων επιβαρύνσεων.

ταμειακά αποτελεί διαγραφή του χρέους και επομένως δεν μπορεί να υφίσταται ευθύνη των διοικούντων τη δημοτική επιχείρηση, αφού ο αρχικός και κύριος υπόχρεος παύει να ευθύνεται. Ομοίως, με την ίδια γνωμοδότηση έχει γίνει δεκτό ότι **ούτε οι Δήμαρχοι των ΟΤΑ που αναλαμβάνουν την εξόφληση των οφειλών των δημοτικών επιχειρήσεων ευθύνονται διότι από το νόμο (ν.4071/2012) δεν καθιερώνεται προσωπική και αλληλέγγυος ευθύνη αυτών.**

Σημειώνεται ότι η γνωμοδότηση αυτή έχει γίνει δεκτή κατά το άρθρο 7 παρ. 4 του ν. 3086/2002 από τον Υπουργό των Οικονομικών που υπέβαλε το ερώτημα όσον αφορά τα χρέη που προέρχονται από φόρο. **Επειδή όμως, οι ίδιες διατάξεις δεν κάνουν διάκριση μεταξύ των χρεών που προέρχονται από φόρο ή εκείνων που αποτελούν οφειλές προς τα ασφαλιστικά ταμεία, για την ταυτότητα του νομικού λόγου θα πρέπει να δεχθούμε ότι και για τις οφειλές αυτές ουδεμία ευθύνη των προαναφερομένων προσώπων υφίσταται.**

5. Από τα παραπάνω συνάγεται ότι γι αυτή τη κατηγορία χρεών η βεβαίωση από τις ΔΟΥ ή – προκειμένου για ασφαλιστικές οφειλές - από το οικείο ασφαλιστικό ταμείο γίνεται μόνο για την κύρια οφειλή και δεν τρέχουν μετά τη βεβαίωση αυτή καμιάς μορφής προσαυξήσεις αφού η απαλλαγή από αυτές αποτελεί πάγια ρύθμιση.

Στο σημείο αυτό επισημαίνονται τα εξής: α) ότι αν και ο ν. 4071/2012 συμπληρώνεται ως προς τις λεπτομέρειες και τις διαδικασίες εφαρμογής ένα χρόνο μετά, με το ν. 4170/2013, εν τούτοις στον τελευταίο επαναλαμβάνεται κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση ότι οι ρυθμίσεις του αφορούν κύρια οφειλή και μόνο αυτή, β) ότι αν και ο νόμος αυτός αναφέρει ενέργειες των οποίων δρώσα αρχή είναι οι Δ.Ο.Υ., εν τούτοις για την ταυτότητα του νομικού λόγους θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι καθ' όμοιο τρόπο, ως προς τις οφειλές αυτές, θα πρέπει να ενεργήσουν και τα εισπρακτικά όργανα των ασφαλιστικών Ταμείων, διαφορετικά η ρύθμισή της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 4071/2012 (που αναφέρει ρητά την απαλλαγή από τα χρέη των ασφαλιστικών ταμείων) δεν θα είχε κανένα νόημα.

6. Η δεύτερη κατηγορία χρεών: Ακολούθησε η ρύθμιση του άρθρου 79 του ν. 4316/2014 η οποία παρείχε δύο δυνατότητες. Κατά την πρώτη (παρ.1) παρείχετο η δυνατότητα εξόφλησης των βεβαιωμένων και ληξιπρόθεσμων οφειλών έως την 30.11.2014 των ΟΤΑ αλλά και των νομικών τους προσώπων προς το Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία, εφάπαξ εντός εξαμήνου από τη δημοσίευση του νόμου, με πλήρη απαλλαγή από προσαυξήσεις, πρόστιμα και λοιπές επιβαρύνσεις. Κατά την δεύτερη – που ενδιαφέρει εν προκειμένω – παρέχεται **με πάγια ρύθμιση** (χωρίς προθεσμίες) η δυνατότητα συμψηφισμού **κάθε βεβαιωμένης και ληξιπρόθεσμης οφειλής δήμων και περιφερειών** προς το Δημόσιο ή τα ασφαλιστικά ταμεία με ποσά που αναλογούν σε ποσοστό τουλάχιστον 5% επί των εσόδων τους από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (εφεξής ΚΑΠ). Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος αυτός ορίζεται ειδική διαδικασία που αρχίζει με αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία (50% +1) συνεχίζεται με την κατάθεση ειδικής αίτησης και ολοκληρώνεται, μετά την επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες, με την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης. Στη περίπτωση όμως αυτή δεν επέρχεται πλήρης απαλλαγή από τις πάσης φύσεως πρόσθετες επιβαρύνσεις αλλά αυτή είναι αντιστρόφως ανάλογη με τον χρονική έκταση ολοκλήρωσης του συμψηφισμού. Έτσι, π.χ. για συμψηφισμό που ολοκληρώνεται εντός έτους, η απαλλαγή είναι 90%, για δύο έτη 80% κ.λ.π. Ομοίως παρέχονται ρητά από το νόμο κατονομαζόμενα ευεργετήματα, όπως η χορήγηση ασφαλιστικής ενημερότητας ή αναστολή εκτελέσεως ποινών ή ποινικών διώξεων, ή η αναστολή διοικητικής εκτελέσεως κ.λ.π.

7. Στο ερώτημα αν μπορούν οι ΟΤΑ να συμπεριλάβουν στις ρυθμιζόμενες οφειλές του άρθρου 79 παρ. 2 ν. 4316/2014 και εκείνες που έχουν γεννηθεί από την υποχρεωτική εκ του νόμου αναδοχή χρέους που θεσπίστηκε από τους ν. 4071/2012 και 4170/2013, **η απάντηση είναι καταφατική** διότι από τον συνδυασμό των διατάξεων των τριών ανωτέρω νόμων προκύπτει ότι οι

οφειλές αυτές συγκεντρώνουν όλα τα υπό του ν.4316/2014 απαιτούμενα χαρακτηριστικά.

Ειδικότερα:

- α) Οι οφειλές αυτές είναι ληξιπρόθεσμες και βεβαιωμένες. Άλλη διάκριση ή ιδιότητα ή χαρακτηριστικό των οφειλών αυτών δεν απαιτεί ο νόμος.
- β) Οι οφειλές αυτές ανήκουν πλέον στους ΟΤΑ, αφού έχει διαμεσολαβήσει η ex lege στερητική αναδοχή χρέους βάσει της οποίας αυτοί έχουν υπεισέλθει στην ασφαλιστική και φορολογική ενοχή αντί για τις δημοτικές επιχειρήσεις που τους ανήκαν και έχουν ήδη λυθεί μέχρι την 31.12.2010, **είναι δε οφειλές που περιλαμβάνουν μόνο την κύρια οφειλή και όχι άλλες επιβαρύνσεις πριν ή μετά την βεβαίωση αυτής, κατά τη ρητή απαλλακτική ρήτρα των νόμων 4071/2012 και 4170/2013 που ουδέποτε καταργήθηκε.**

8. Επί των λοιπών ερωτημάτων και ενόψει της καταφατικής απάντησης που δίδεται στο πρώτο ερώτημα:

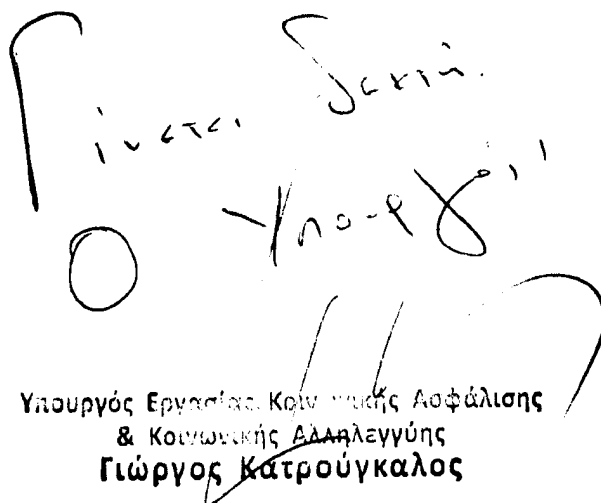
- α) Για τις οφειλές αυτές ισχύει η απαλλαγή των διοικούντων τις δημοτικές επιχειρήσεις που λύθηκαν καθώς και των δημάρχων κατά τα αναφερόμενα στην ανωτέρω γνωμοδότηση του ΝΣΚ.
- β) Περαιτέρω οι οφειλές αυτές απολαύουν και των ευεργετημάτων που παρέχονται με τον συμψηφισμό του ν. 4316/2014 περί χορήγησης ενημερότητας, αναστολής εκτελέσεως ποινών και ποινικών διώξεων και αναγκαστικών μέτρων. Στην αναστολή εκτελέσεως ποινών αλλά και ποινικών διώξεων περιλαμβάνονται και οι διατάξεις του ειδικού ποινικού νόμου α.ν.86/1967 περί αξιοποίνου της μη καταβολής ασφαλιστικών εισφορών, έστω κι αν αυτή ειδικώς δεν αναφέρεται.
- γ) Κατά συνέπεια λόγου προς τα ανωτέρω οι εισπρακτικές υπηρεσίες των ασφαλιστικών ταμείων, κατά περίπτωση, οφείλουν να διαγράψουν τυχόν επιβαρύνσεις, προσαυξήσεις κλπ που τυχόν έχουν βεβαιωθεί για τα χρέη αυτά, (τα προερχόμενα από δημοτικές επιχειρήσεις που λύθηκαν πριν την 31.12.2010) στο όνομα των ίδιων των δημοτικών επιχειρήσεων που έχουν

παύσει πια να υπάρχουν η οιοδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου κατά νόμο συνυπεύθυνο για τα χρέη αυτά. Ομοίως οφείλουν να παράσχουν ασφαλιστική ενημερότητα στα ανωτέρω φυσικά ή νομικά πρόσωπα που απαλλάσσονται και να αναστείλουν κάθε ποινική διαδικασία που άρχισε ή να απέχουν από τη συνέχιση αυτής, σε αυτήν δε την ποινική διαδικασία περιλαμβάνονται και οι ειδικές ποινικές ρυθμίσεις του α.ν.86/1967.-

Ο ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ Α.ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης
& Κοινωνικής Αλληλεγγύης
Γιώργος Κατρούγκαλος